

502.

13

D. D. B. V.
DISPUTATIO INAUGURALIS PHARMACEUTICA
DE
MEDICAMENTIS

EX
**MALO CYDONIATO PRÆ-
PARATIS,**

QUAM
DECRETO ET AVTORITATE
AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ

SUB PRÆSIDIO
**DOMINI
JOANNIS PHILIPPI EYSELII,**

PHIL. ET MED. DOCT.
ANATOM. CHIRURG. ET BOTAN. PROFESS. PUBL. CELEBERRIMI,
EJUSDEMQUE FACULT. ASSESS. ORDIN. ET SUBSENIORIS
GRAVISSIMI, p. t. DECANI, ACADEMIÆ IMPERIALIS
NATURÆ CURIOSORUM COLLEGIÆ, P. L. C.

*DOMINI PATRONI AC PROMOTORIS SUI ÆTATEM
DEVENERANDI,*

**PRO LICENTIA
SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES ET
PRIVILEGIA DOCTORALIA RITE CONSEQUENDI
PLACIÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBMITTET
DANIEL LUDOVICUS PLOCK,**

Misnic. Torgaviensis.
IN AUDITORIO MAJORI COLLEGI MAJORIS.
DIE X. MAJI MDCCXVII. HORIS CONSUETIS

ERFURTI, Typis OTTON, FRIDER. WERTHERI, ACAD. Typ. Adj.

PROEMIUM.

ADmodum concinne
Ulysses Aldrovandus Patri-
cius Bononiensis in sua Den-
drologia & quidem in dedica-
tione hujus Operis de arbo-
rum natura scripsit: Deus & Natura
nihil faciunt frustra; Nimirum sapien-
tissimus ille rerum conditor statim ab
ipso mundi exordio ac in Paradyso
non tantum herbis ac plantis, sed &
arboribus vim suam occultam insevit,

A 2

ut

ut homini tum ad delectationem & sanationem, tum ad ciborum ac ædificiorum, nec non contra hyemis inclementiam atque vim frigoris fervirent, ac quamvis sub autumnum foliis priventur, hyemis vero tempore planè emortuæ videantur, tamen ingenita earum vis atque in ipsis delitescens succus, sub initium amœnissimi veris denuò sese exferit, ut pristino restitutæ vigori frondescere, virescere ac quasi rejuvenescere videantur. Harum arborum fructus unice ad hominis delectationem, sanitatem & emolumentum sunt creati, uti sunt pomorum citriorum & aurantium variorum species, quibus langventibus siticulosi in morbis magnum levamen afferre possumus & totum corpus roborare. Inter talia poma laudem quoque suam

suam merentur mala Cotonea, quæ
non solum valdè confortant ventricu-
lum, verum quoque in Diarrhœis &
profluviis alvi palmam aliis pomis
præripiunt, variaque tutissima ac Ex-
pertissima, imò certissima sæpè nume-
ro ex his parantur medicamenta offi-
cinalia; De his plura suppeditabit
Præsens Disputatio Inauguralis Me-
dica, ut autem omnes conatus nostri
cedant in Numinis Divini Gloriam,
multorum decumbentium commo-
dum & solamen, hoc est, quod ex in-
timis cordis penetralibus preca-
mur!

§. I.

§. I.

Ntequam ipsa mala cydonia aggredi-
mur, prius examinanda venit arbor, in
qua tales fructus generantur, vocatur
autem malus cydonia, quæ magnitudi-
nem mali arboris possidet, & libenter
fruticescit, foliis malinis i. e. malo simi-
libus, licet fortioribus & minime serratis
& à terra candicantibus. Flores emit-
tit purpurei coloris ut Malus, fecunda
est fructu, extrinsecus lanuginoso, qui dum maturuit, aureo splen-
descit fulgore, lanuginemque deponit, interius ut plurimum
quinque cellulata sementica grana fusca, lenta, gummosa conci-
pit. Præterea hæc arbor à radice multos emittit stolones & corti-
ce vestitur, quem particulatim renovat, & veluti squamarum de-
ponit, & ceu serpens exiit senectam, incurvatosque trahens ra-
mos, prohibet excrescere parentem, quæ ponderi fructuum ce-
dens, proceritatem assequi non potest, lignosa illius substantia pal-
lescit, solida tamen est. Radix illi est cariota fusci coloris qua-
qua versum divaricata, recta, obliqua tendens, unde multi emer-
gunt stolones plantationibus apti,

§. II.

§. II.

Unde vero Malus cydonia vocetur, Autores inter se non conveniunt, siquidem Græci à Cydone Cretæ oppido, unde primum advecta est, dixerunt, Cotonia vero à Cydonte Corinthi vico nominata est. Nec desunt alii, qui sic vocatam velint, quod mala ejus lana quadam tegi videantur, quæ Coton dicitur, Parum vero refert, utram in re non magni momenti amplectariis sententiam.

§. III.

Statuuntur vero à *Dioscoride & Galeno* duo genera cotoniorum, alia enim minora, rotunda, adoratioraque sunt, quæ vera Cotonia appellantur; Alia autem majora, dulciora ac minus acerbata, & *Galeno in fine libri sexti de tuenda sanitate* struthæa nuncupantur. Unde plurimi autumarunt, cydonia mala, quæ apud nos sint sylvestria, uti voluerunt nonnulli Poætæ, sint referenda ad mala peregrina & exotica v. gr. citria aurantia Cotonea igitur Latine Mala *Μήλα κυδωνία*, & *χρησομήλα* Græci: Italicè, Malo Cotogno; Germanicè *Kritten* / *oder Quitten* / *Äpfel*; Gallice *Pomo de Coing*, ou *Coignier*; Hispanice *Codoyons*, *Membrillos*, & *Marmelos*, *Codoniero*; Arabicè *Saffargel*; Anglicè *Quince*; Bohemicè *Kdaule*; Cotoneorum at species illa, quæ pyriformis aliquantum cum sit, & Cotoneopyrum meruit dici *Galeno* struthia, Belgis *Quepcerem* appellatur.

§. IV.

Licet vero *Tragus Germanicarum herbarum scriptor* unum tantum cydoniorum genus agnoscat, in hoc tamen culpandus est, quod aperte cydonia pyriformia contra *Theodorum Celidonium & Rugellium* neget, cum tamen etiam *Dioscorides* & hujus commentatores

tores tres vere distinctas cydoniorum differentias statuerint, uti & *Valerius Cordus* aperte fatetur, quod alia cydonia sint majora & malis similia quaedam minora & Pyri modo turbinata, quoniam tertium addit genus spontinum, quale illud est, quod sponte sua Danubi Petrosarum riparum in collibus provenit.

§. V.

Quodnam igitur genus Cotoniorum sit optimum, optime *Gualtherus Ryff* sequentibus verbis expressit, quando dicit: Vera Cotonea illa esse, quae sunt rotunda, parva, & odorata; quae vero struthia dicuntur magna quidem sunt, sed minus utilia; & tandem mustea cito nascentia & celeriter maturantia, At haec de nominalibus dicta sufficiant.

§. VI.

Progredimur nunc ad ipsos fructus, ex quibus varia in usum trahenda, & describimus Mala cydonia: quod sint fructus mali cydoniae odorati, tenui lanugine involuti, & incisuris crispatis, succo adstringentiori austeriusculo, semine mucilaginoso fusco, & cortice aureo, lanugine obducto, gaudentes, variisque usibus in curatione morborum inservientes.

§. VII.

Ne in hac Disputatione nimis prolixi simus, digressum facimus ad praeparata officinalia, quae ex hisce fructibus sunt elegantiora, inter quae primum se offert;

Aqua

Aqua Cinamomi cydoniata.

Quæ sequentem in modum præparatur. Sumitur nempe certa portio succi cydoniorum ad mensur. ij & superfunditur Cinamomi acerrimi, unc. iv. digerantur per octiduum & postmodum l. a. è B. M. abstrahantur, atque hæc aqua ad usum seruetur.

VIRES.

Hæc aqua stomacho valde accomodata est, siquidem in vomitu, lienteria, singultu, Cæliaca passione, aliisque fluxibus alvinis magnum præstat usum, dolorem hæmorrhoidalem sedat, quatenus acrimoniam humorum obtundit, in hæmorrhagiis quoque & vulneratis felici successu à *Sylvio* commendatur.

§. VIII.

Quod permultæ hinc & inde præparationes opii circumferantur, noto notius est, ast nulla mihi videtur commodior opii correctio, quam per succum cydoniorum :

Tinctura Opii secundum Langelottum.

R. Opii Thebaici q. v. huic pulverisato superfunde succi cydoniorum clari ad eminentiam trium digitorum, adde parum Sal. Tartari, stent in Vitro benè clauso in loco calido per mensem, postmodum Tincturam claram deple & serva usui.

B

Lan-

Langelottus in Epistola ad Curiosos sequentem modum aliis præfert;

R. Opii libr. semis, affunde succi cydon, depurat. libr. v. Sal Tartari unc. semis Sachari albiss. drachm. ij M. Reponantur hæc in loco tepido ad fermentationem, donec opium totum solutum sit, facibus subnatantibus & subsidentibus. Tunc solutio filtretur, & ad mellaginem inspissetur, cui affunde Spiritus Vini Tartarifati q. s. ad consistentiam essentia. Hæc præparatio est optima; In tali siquidem præparatione & fermentatione, non solum solvitur opium, & partes crudiores partim dissipantur, partim à succo acido-austeriusculo corriguntur. Relinquimus verò istas præparationes suo loco, quando opium Spiritu Vini solvunt & extrahunt, five per se addito Sale Tartari, aromatibus & aliis. Ast judicamus in hac præparatione particulas narcoticas violentas corrigi, sed potius exaltari, vid. *Borrichius de Somniferis*. Nec quoque isti ritè procedunt, qui per acida potentiora e. gr. Spiritum Vitrioli, vel Sulphuris opium corrigunt, talia enim sulphur vaporosum penitus ferè figunt & enervant, propterea quoque inter cadavera simplicium ab *Helmontia* referuntur.

VIRES.

Hæc Tinct. opii anodynum summè correctum & tutissimum est in quibusvis morbis, ubi dolores, vigilæ, inquietudines, evacuationes nimia & hypercatharses nimia urgent. Datur ad gtt. XV. ad XX. prout magis vel minus saturata.

§. 9.

Diagrydium seu Scammonium cydo-
niatum seu defæcatum per
succum cydoniorum.

Solvitur Scammonium in succo calido cydoniorum, s. a. po-
stea præter fluxu mense decantatur à facibus & coagulatur. *Galenus*
l. i. c. i. de alimentorum facultat. sequentem habet præparatio-
nem: Nempè R. Scammonium tritum, eoque in malo cydonio
excavato, pasta circumdato, exemptum deinde Diagrydium ser-
va pro usu. NB. in hac præparatione interna mali coronii acetabu-
la, semini destinata excavantur, quæ Scammonio replentur ac
coquuntur, atque talis correctio cum succo cydoniorum longe
melior est reliquis, propterea quoque in hunc usque diem in Offi-
cinis talis correctio & usitata, necessaria enim maximè est hæcce,
nisi enim Scammonium ritè corrigatur, ob magnam acrimoni-
am, intensamque caliditatem & siccitatem, infensæ malignitatis,
mordacis flatulentiz, excessivæ attractionis, adeoque aptum na-
tum, quod intestina erodat, viscera, cor, epar &c. conturbet, ven-
triculum flatibus mordacibus laceffet, vi sua calefaciente ac exsic-
catoria inflammet, & consequenter febres producat, vi attractoria
hypercatharfes introducat, ideoque, nisi Medicus ægrotantem in
vitz periculum præcipitare velit, absolute requiritur debita cor-
rectio, quæ in hoc paragrapho descripta, omnium erit tutissima
& convenientissima.

VIRES.

Expurgat valde humores biliosos, acres, serofos, adeoque creberrimi usus est, non modo per se sed cum aliis permistum. Cujus dos, est a granis 7 ad decem.

NB. Alii eligunt Spiritum Scammon. purgantem, qui sequenti modo præparatur.

R. Scammon. electi p. 4.

Succi cydon. p. 2. Mixta pone in locum calidum quotidie movendo, donec induretur. Postmodum affunde vini malvatici q. s. stent que aliquamdiu in digestionem & tunc fit spiritus purgans seu solutivus, qui sine ullo fastidio ac molestia à scrup. β ad gr. XV. adhibetur.

§. X.

Tinct. Coralliorum cum succo cydoniorum præparata, elegantissimæ virtutis.

R. Succi cydon. depurati. q. v. stet in loco calido, ut in Acetum convertatur, postmodum hoc Acetum destilla & à phlegmate atque aliis sordibus separa, ut Acetum purum præparetur, quo factò superfunde hoc Acetum Coralliis rubris in alcool redactis, aut prius probe calcinatis, stent in digestionem in vitro & igne Arenæ, Tinct. rubicundam deple, atque novum affunde Acetum, talisque labor iteretur sexta vice; has omnes Tinct. conjunge & inspissa ad mellaginis consistentiam, huic extracto superfunde Spiritum Vini rectificatum ad eminentiam trium digitorum,

torum, stent per 14. dies, & tunc Tinct. filtretur, & servetur ad
usum.

NB. Si loco Spiritus Vini fumatur Spiritus Cochlearia, tunc
elegantissima præparatur Tinct. Cor alliorum antiscorbutica,

VIRES.

Tinct. Coralliorum licet diversæ circumferantur, nulla tamen
hæc melior existit, quæ partim scopo adstrictorio satis facit, par-
tim quoque stomachum aliaque viscera, præsertim ventriculum,
hepar & intestina corroborat, ac in vulneribus ac hæmorrhagiis
egregium præstat usum. Præterea quoque, quæ cum Spiritu
Cochlearia præparatur, in scorbuto, si hujus usus coninetur,
quasvis impuritates sanguinis v. g. in scabie, Luevener. affectibus
podagricis multoties mira præstitit.

§. XI.

Mucilago feminis cydoniorum composita.

R. Sem. cydoniorum contusi, q. v. Cum s. q. Aquæ rosar. &
Spermat. ranar. aa. q. s. F. Mucilago. R. hujus mucilaginis ʒvj.
magister. Saturni. ʒj M. D. in Olla, S Mundschleim auf die Zunge
zureichen, wo es wund oder entzündet ist/ des Tages 3. bis 4. mal
zugebrauchen. Est propterea incomparabile remedium, in ari-
dura faucium, sibi inextinguibili, in febribus Urgaricis & morbis
acutis alijs, ubi refrigeratione opus erit. In ambustis etiam
suam meretur laudem.

B 3

§. XII.

§. XII.

Diacydonium simplex.

R. Pulpæ Cydoniorum cum succo eorundem purissimo
coctæ, Sacchari albiſſimi clarificati & ad juſtam conſiſtentiam co-
quendo inſpiſſati, ana. libr. VIII,

Miſce exacte ad conſiſtentiam ſcatulis infundi aptam; Vel in
Electuarii ſpiſſioris formam redige.

§. XIII.

Diacydonium cum ſpeciebus.

R. Diacydonii modo deſcripti ſimplicis, recens parati, & ad-
huc à foco calentis, libram unam.

Cui miſce Specierum pro Morſulis Imperatoris,
Flavedinis Corticum Citri recentis minutiffimè concisæ, ꝑ
drach.v. Ac ſcatulis infunde.

VIRES.

Hæ binæ compositiones Diacydonii tam ſimplicis quam
compoſiti in hentericis æque ac Cœliaca paſſione laborantibus
ſunt valde proficuæ, utpote mira faciunt in tono ventriculi relaxa-
to, quatenus fibrarum tonum mirifice corroborant & hoc ipſo
quoque omnes Diarrhoeas & fluxiones alvi potenter ſiſtunt.

§. XIV.

Oleum Cydoniorum.

R. Cydoniorum in frustra cortice detracto conciformum, libr.
II. olei Olivarum libr. III.

Coquantur ad humiditatis usque Consumptionem, tunc colentur & serventur ad usum.

VIRES.

Oleum hocce si pravia maceratione per mensem instituta, & Salis pauxillum addito, hoc modo acquiritur, excellens coloris Aurei ad instar solis fulgentis, quod in omnibus ventriculi morbis cum Diarrhoea concomitantibus & probatissimum tam interne quam externe adhibitum.

§. XV.

Lanugo cydonta obducens, vulncribus imposita, vulnera mirifice exsiccat & consolidat, adeo, ut nihil impuri relinquat, sed saniem & particulas serofas tamdiu absumit, donec vulnus radicatus sit consolidatum.

§. XVI.

Roob Cydoniorum.

Hoc Roob adeo decantatissimum remedium apud plebejos audit, ut indifferenter in omnibus Diarrhoeis & fluxionibus alvi adhibe-

hibeant, cum maximo fructu & effectu, quinimo si Spiritus Vini
affundatur & extrahatur Tinct. in forma liquida atque ad quindecim
vel viginti guttas adhibita, eandem qualitatem possidet cum
antecedentibus medicamentis.

§. XVII,

Panis cydoniatus in officinis preparatus ejusdem est efficaciz,
ubi opus est ad strictione & constipatione alvi.

§. XVIII,

Vinum Cydoniatum.

Præparatur sequenti modo. R. malor. cydonior. a cortice liberatorum
& in frustula concisorum libr. XII, superfunde in eis Cymer, Säßlein/
cum musto repleto per triginta dies fermentato, postmodum vero clarum
vinum deple & asserva usui in alio do-
tolo.

VIRE S.

Hocce vinum cydoniatum est confortatissimum naturæ, in
tono fibrarum laxato, adjuvat concoctionem alimentorum, si in-
ter prandendum & cœnandum haustus sumatur.

§. XIX.

Plura adhuc essent monenda, ast brevitati studentes solum
hic abrumpimus, & imponimus nostræ disputationi

FINE M.

94 A 7368

ULB Halle
002 928 582

3

10 17

Farbkarte #13

B.I.G.

Black
3/Color
White
Magenta
Red
Yellow
Green
Cyan
Blue

2. D. B. V. 13
DISPUTATIO INAUGURALIS PHARMACEUTICA
DE

MEDICAMENTIS

EX
MALO CYDONIATO PRÆ-
PARATIS,

DECRETO ET AVTORITATE
AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ

SUB PRÆSIDIO

DOMINI
JOANNIS PHILIPPI EYSELII,
PHIL. ET MED. DOCT.

ANATOM. CHIRURG. ET BOTAN. PROFESS. PUBL. CELEBERRIMI,
EJUSDEMQUE FACULT. ASSESS. ORDIN. ET SUBSENIORIS
GRAVISSIMI, p. t. DECANI, ACADEMIÆ IMPERIALIS
NATURÆ CURIOSORUM COLLEGÆ, P. L. C.
DOMINI PATRONI AC PROMOTORIS SUI ÆTATEM
DEVENERANDI,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN ARTE MEDICA HONORES ET
PRIVILEGIA DOCTORALIA RITE CONSEQUENDI
PLACIDÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBMITTET
DANIEL LUDOVICUS PLOCK,

Misnic. Torgaviensis.

IN AUDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS.
DIE X. MAJI MDCCXVII. HORIS CONSÆTIS

ERFURTI, Typis OTTON. FRIDER. WERTHERI, Acad. Typ. Adj.

